

Hankinnan sisällön määrittely

Iakimies Rasmus Ingman

Markkinakartoitus sekä ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen hankinnan valmisteluun

- Ennen hankintamenettelyn aloittamista voi tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten ja antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan (65 §)
- Markkinakartoituksessa voi käyttää riippumattomia asiantuntijoita, muita viranomaisia tai toimittajia
 - Ø Neuvojen käyttäminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen taikka avoimuuden ja syrjimättömyyden vaarantumiseen
- Jos ehdokas, tarjoaja tai tarjoajaan liittyvä yritys on osallistunut hankinnan valmisteluun, on hankintayksikön varmistettava, että tämä ei vääristä kilpailua (66 §)

Tarjouspyyntö ja tarjouspyynnön sisältö

- Tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia (67 §)
- Tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa, ehdokkaille osoitetussa kutsussa tai niiden liitteissä on oltava (68 §):
 - (alla vain keskeiset muutokset)
 - Ø Tarjousasiakirjojen esittämistä ja muotoa koskevat muut vaatimukset (kohta 6)
 - Ø Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä neuvottelujen alkamispäivä sekä neuvotteluissa käytettävä kieli tai kielet (kohta 7)
 - Ø Pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja (kohdassa 8)
 - Ø Keskeiset sopimusehdot (kohta 11)

Hankinnan kohteen kuvaus

- Hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät sekä tekniset eritelmat on esitettävä hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä, neuvottelukutsussa tai niiden liitteissä ja niissä on vahvistettava vaadittavat ominaisuudet (71 §)
- Hankinnan kohdetta kuvaavat määritelmät (tekniset eritelmat) on laadittava pitkälti aiemmin voimassa olleen lain mukaisten vaatimusten perusteella
- Hankinnan kohdetta kuvaavassa määritelmässä ei saa mainita tiettyä valmistajaa tai alkuperää olevia tavaroita, eikä siinä myöskään saa viitata tavaramerkkiin tms. siten, että viittaus suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Olisi sallittua vain, jos ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja selvästi kuvata muutoin. Liitettävä ilmaisu "tai vastaava"

Hankintamenettelyssä käytetty kieli ja kielivaatimukset

- Hankintailmoituksessa ei EU-hankintojen osalta ole enää vaatimuksena suomen- tai ruotsinkielen käyttäminen, vaan voidaan käyttää yhtä tai useampaa unionin toimielimen virallista kieltä
- Hankintayksiköllä on edelleen lähtökohtaisesti laaja harkintavalta hankinnassa käytetyn kielen ja siihen liittyvien vaatimusten suhteen. Tulee kuitenkin huomioida hankintalain periaatteet sekä kielilain vaatimukset. Kielilain säännökset eivät kuitenkaan suoraan sovellu hankintoihin, koska tarjouskilpailu kohdistetaan yrityksiin
 - Ø Kun kaksikielinen viranomainen kilpailuttaa palveluitaan, tulisi huomioida se, että yksityinen palveluntarjoaja kykenisi palvelemaan sekä suomen että ruotsin kielellä
 - Ø Kielivaatimuksissa tulisi myös huomioida tarjoajien yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun, eivätkä ne saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua
 - Ø Tulisi ottaa huomioon suhteellisuuden vaatimukset sekä syrjimättömyys. Esimerkiksi rakennusurakassa voidaan vaatia työnjohtolta suomen kielen taitoa, kun taas rakennustyömiesten osalta tämä ei ole välttämättä perusteltua

Merkkien käyttö hankinnan kohteen kuvauksessa

- Hankinnan kohteen kuvauksessa, kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteissa tai sopimuksen toteuttamisen ehdoissa voi vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että hankinnan kohde vastaa vaadittuja ympäristöominaisuuksia, sosiaalisia ominaisuuksia tai muita ominaisuuksia (72 §)
- Edellytyksenä tietyn merkin vaatimiselle on, että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
 - 1) Merkin vaatimukset koskevat ainoastaan perusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat hankinnan kohteen määrittelyyn;
 - 2) Merkin vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin;
 - 3) Merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä, johon kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät voivat osallistua;
 - 4) Kaikkien asianomaisten osapuolten on mahdollista saada merkki;
 - 5) Merkin vaatimukset laatii kolmas osapuoli, jonka suhteen merkkiä hakeva toimittaja ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa.

Hankintasopimuksen jakaminen osiin

- Hankintasopimuksen voi tehdä erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen
 - » Hankintakokonaisuuden jakaminen: esim. erillinen kilpailutus tai osatarjous. Tässä hankintayksiköllä laaja harkintavalta
- Huom. ero pilkkomiseen:
 - » ei vältetä säännösten soveltamista, kun jokainen osa kilpailutetaan kaikkien osien yhteenlasketun ennakoitun arvon mukaisesti
- Jos hankintayksikkö ei jaa hankintasopimusta osiin, sen on kerrottava perustelut hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai erillisessä kertomuksessa. Velvoittavan sanamuodon mukaisesti voitaisiin valittaa
 - Ø Perustelut aina tapauskohtaisia
- Hankintailmoituksessa on ilmoitettava voiko tarjouksen antaa yhdestä, useammasta vai kaikista osista
 - » Hankintailmoituksessa/tarjouspyynnössä on ilmoitettava säännöt, joita sovelletaan ratkaistessa mihin osaan tarjoajan tarjous tulee valituksi, jos tarjoajan tarjous tulisi valituksi hankintailmoituksessa ilmoitettua enimmäismäärää useampaan osaan
 - » Voi myös yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen

Vaihtoehtoiset ja rinnakkaiset tarjoukset

- Hankintayksikkö voi hyväksyä vaihtoehtoisia tarjouksia tai se voi vaatia, että tarjoajat esittävät vaihtoehtoja (76 §)
 - Ø Edellyttää käytännössä sitä, että hankintayksikkö laatii sopimuksen kohteen yleismääritelmän, joka sisältää hankinnan kohdetta koskevat vähimmäisvaatimukset
 - Ø Olisi hyvä huomioida tarjouspyyntöä laadittaessa, koska saattaa aiheuttaa vaikeuksia tarjousten vertailussa
- Hankintayksikkö voi kieltää toimittajia tekemästä usean rinnakkaisen tarjouksen, jos tämä on etukäteen ilmoitettu tarjouspyynnössä
 - Ø Sääntöä ei ole aiemmin kirjattu lakiin
- Huom! Rinnakkainen tarjous: tarjouspyynnön ehtojen mukainen, kohdellaan kuten eri tarjoajien tarjouksia. Vaihtoehtoinen tarjous: tarjoaja ehdottaa tarjouspyynnöstä poikkeavaa tapaa toteuttaa hankinta

Alihankinta sekä alihankkijoiden poissulkeminen

- Hankintayksikkö voi vaatia tarjoajia ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan sopimuksista se aikoo antaa alihankintana kolmansille, sekä ehdotetut alihankkijat (76 §)
- Hankintayksikön on velvoitettava viimeistään hankintasopimuksen toteuttamisen alkaessa valittua tarjoajaa ilmoittamaan sellaisten alihankkijoiden nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jotka osallistuvat hankintayksikön välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa toteutettavaan rakennusurakkaan taikka palveluhankintaan, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa
- Hankintayksikkö voi rakennusurakka- ja palveluhankinnoissa sekä tavarahankintaan liittyvissä kokoamis- ja asennustöissä vaatia, että tarjoaja itse toteuttaa tietyt kriittiset tehtävät
 - Ø Muutos aiempaan sääntelyyn, jonka perusteella ei voitu rajoittaa alihankintaa
- Hankintayksikkö voi tarkistaa, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi (77 §)